

Sopimus sosiaali- ja kriisipäivystyksen järjestämisestä kuntien välisenä yhteistyönä

1. Sopijapuolet

Oulaisten kaupunki
Oulaistenkatu 12
PL 22
86300 Oulainen
Y-tunnus 0186852-2

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio (Alavieska, Nivala, Sievi ja Ylivieska)
Vierimaantie 5, 4. kerros
84100 Ylivieska
Y-tunnus 2125690-2

Kärsämäen kunta
Mäntytie 3
86710 Kärsämäki
Y-tunnus 0186511-0

Haapaveden kaupunki / Sosiaali- ja terveystyö Helmi (Haapavesi ja Pyhäntä)
Tähtelänkuja 1
86601 Haapavesi
y-tunnus: 0184872-4

Kalajoen kaupunki (Kalajoki ja Merijärvi)
Kalajoentie 5
85100 kalajoki
Y-tunnus 0185924

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne (Haapajärvi, Pyhäjärvi, Reisjärvi)
Kirkkokatu 2
PL 66
85800 Haapajärvi
Y-tunnus 2265415-2

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä (Raahe, Pyhäjoki, Siikajoki)
Rantakatu 4
PL 25
92101 Raahe
Y-tunnus 0210286-0

Siikalatvan kunta (Kestilä, Piippola, Pulkkila, Rantsila)
Pulkkilantie 4
92600 Pulkkila
Y-tunnus 0189019-9

2. Sopimuksen perusteet ja tarkoitus

Sosiaalipäivystyksen ja terveydenhuollon yhteistyötä koskevaa, sosiaalihuoltolain 29 a §:n 1 momenttia on tullut soveltaa viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2018. Sosiaalihuoltolain 29 a §:n mukaan sosiaalipäivystystä on järjestettävä terveydenhuoltolain (1326/2010) 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun laajan ympärivuorokautisen päivystyksikön yhteydessä ja 4 momentissa tarkoitetun perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä.

Sosiaalipäivystyksen järjestämisestä säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 29 §:ssä. Sosiaalipäivystyksellä tulee olla valmius vastata alueensa äkillisiin kriisi- ja häiriötilanteisiin 24/7. Tällä sopimuksella sovitaan kuntien välisestä virka-ajan ulkopuolella järjestettävästä sosiaali- ja kriisipäivystyksestä.

Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien järjestämistä siten, että henkilön tarvitsema turva ja huolenpito voidaan antaa erilaisissa sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa vuorokauden ajasta riippumatta. Sosiaalipäivystyksen työskentelyssä keskeistä on kiireellisen palvelutarpeen arvioiminen ja neuvonta sekä tilanteessa välttämättömien sosiaalipalveluiden toimeenpäättäminen. Sosiaalipäivystystyöhön kuuluu myös jatkopalveluihin ohjaaminen ja tarvittaessa palvelujen saatavuuden varmistaminen. Kaikissa päivystävissä yksiköissä on oltava riittävät voimavarat ja osaaminen, jotta palvelun laatu ja asiakasturvallisuus toteutuvat.

3. Organisointi sekä tehtävänjako sosiaalipäivystyksen ja kuntien välillä

Virka-ajan ulkopuolisen sosiaali- ja kriisipäivystyksen toiminnasta vastaa Oulaisten kaupungin perusturva. Sosiaali- ja kriisipäivystys toimii Oulaskankaan sairaalan yhteispäivystyksen yhteydessä. Yksikön henkilökunnasta sosiaalityöntekijät ovat virkasuhteessa Oulaisten kaupunkiin ja psykiatriset sairaanhoitajat Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin. Sosiaalityöntekijöiden esimiehenä toimii Oulaisten kaupungin johtava sosiaalityöntekijä ja sosiaalipäivystyksikössä toimii yksi sosiaalityöntekijä tiimivastaavana. Psykiatriset sairaanhoitajat ovat sairaanhoitopiirin työntekijöitä.

Alueellisen sosiaalipäivystyksen toiminta-ajat:

- ma - to klo 16.00–8.00
- perjantai klo 15.00- maanantai klo 8.00
- arkipyhien aattona klo. 15.00 alkaen
- juhlapäivinä sekä joulua ja juhannusta aattona päivystys toimii ympäri vuorokauden ja päättyy seuravana arkipäivänä klo 8

Hätäkeskus ja muut viranomaiset (poliisi, pelastustoimi ja terveydenhuolto) arvioivat asiakkaan avun tarpeen ja ottavat annettujen ohjeiden mukaisesti tarvittaessa yhteyttä sosiaalipäivystäjään. Sosiaalipäivystäjä arvioi viime kädessä avun tarpeen kiireellisyyden ja tarvittavan toimenpiteen.

Sosiaali- ja kriisipäivystykseen kuuluvat kaikkien asiakasryhmien kiireellistä sosiaalihuoltoa koskevat tehtävät. Kuntalaisilla on mahdollisuus olla suoraan yhteydessä sosiaali- ja kriisipäivystyksen työntekijöihin akuuteissa asioissa soittamalla sosiaali- ja kriisipäivystys numeroon.

Sosiaalipäivystäjä voi oman arvionsa mukaan priorisoida toimeksi saadut tehtävät ja tarvittaessa ohjata asiakkaan muualle, esim. jälkipuintiryhmän piiriin.

Sosiaalipäivystäjä antaa asiakkaille virka-ajan ulkopuolella heidän tarvitsemansa akuuttiavun ja siirtää jatkotyöskentelyn välittömästi virka-aikana heidän oman kuntansa sosiaalityöntekijöille.

Jos päivystystilanne vaatii päivystäjien liikkeelle lähtöä, on se tehtävä mahdollisimman nopeasti ottaen huomioon tilanteen vaativuus.

4. Palvelua koskeva viranomaistoimivalta

Sopimuksen osapuolena olevat kunnat oikeuttavat sosiaali- ja kriisipäivystyksessä työskentelevät sosiaalityöntekijät päättämään sosiaalipäivystyksen toiminta-aikana päivystykseen tulevien asiakkaiden osalta sosiaalihuoltolaissa (1301/2014), lastensuojelulaissa (417/2007), vanhuspalvelulaissa (980/2012) ja toimeentulotukilaissa (1412/1997) tarkoitetuista kiireellisistä toimenpiteistä.

Vastuu asiakkaille järjestettävistä palveluista siirtyy sosiaali- ja kriisipäivystykseltä asiakkaan kotikunnalle tehtyä toimenpidettä seuraavana arkipäivänä. Kukin kunta vastaa siitä, että kotikunnan toimivaltainen työntekijä ottaa hoidettavakseen sosiaali- ja kriisipäivystyksestä siirtyvän asian viipymättä. Kukin kunta sopii sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa, miten vastuun siirto lastensuojelu- ja muissa sosiaalipäivystysasioissa järjestetään.

Muutoksenhaku asiakkaita koskevien viranhaltijapäätösten osalta käsitellään kunkin sopijakunnan omassa toimielimessä.

Kunkin sopijakunnan sosiaalilautakunta tai sitä vastaava toimielin tekee / on tehnyt päätöksen päätösvallan delegoinnista lastensuojelulain ja päihdehuoltolain osalta Oulaisten kaupungin perusturvalautakunnalle.

5. Toiminnan valvonta ja kehittäminen

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen toiminnan ja kustannusten toteutumista seurataan sekä toimintaa kehitetään sopijapuolten edustajista koostuvassa sosiaali- ja kriisipäivystyksen ohjausryhmässä. Ohjausryhmään nimetään kunkin sopijapuolen varsinainen edustaja ja hänelle varaedustaja.

Ohjausryhmään jäseniksi voidaan kutsua yhteisesti sopien hankkeen tai toiminnan sisällön ja luonteen kannalta muita asiantuntijoita. Puheenjohtajana toimii Oulaisten kaupungin perusturvajohtaja.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kehittämistarpeiden valmistelusta, koordinoinnista sekä aikataulutuksesta vastaa sosiaali- ja kriisipäivystyksen tiimivastaava yhdessä Oulaisten kaupungin perusturvan kanssa.

Sosiaali- ja kriisipäivystys seuraa ja hallinnoi toiminnan suoritteita ja kustannuksia ja raportoi niistä sopijapuolille ohjausryhmässä ja muilla erikseen sovituilla tavoilla. Raportoitavista asioista sovitaan erikseen sosiaali- ja kriisipäivystyksen ohjausryhmässä.

6. Rekisterinpito ja tietojärjestelmien käyttö

Sosiaali- ja kriisipäivystystä toteutettaessa noudatetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/200) säädettyä salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta. Työntekijöiden oikeus asiakkaita koskevien tietojen saantiin ja luovuttamiseen määräytyy julkisuuslain (621/1991), sosiaalihuollon asiakkaan asemasta annetun lain (812/2000) ja tietosuojalain (1050/2018) sekä niihin tehtyjen muutosten nojalla. Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä kerätyt tiedot eivät muodosta omaa asiakasrekisteriä vaan asiakirjat ovat aina osa asiakkaan kotikunnan tai oleskelukunnan kyseisen palvelun rekisteriä. Sosiaalipäivystäjällä on palvelun toteuttamisen kannalta tarpeellisin osin rajattu oikeus käyttää jokaisen kunnan asiakastietojärjestelmää. Sosiaalipäivystyksen ict-ratkaisut toteuttaa ja niiden ylläpidosta vastaa Oulaisten kaupunki. Yksittäisen työntekijän asiakastietojärjestelmän käyttöoikeuksista päättää kukin kunta itse. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen työntekijöillä on oltava henkilökohtainen käyttöoikeus kunkin kunnan asiakastietojärjestelmiin ja valtakunnallisiin väestötietoihin. Kukin kunta myöntää vaadittavat käyttöoikeudet, valvoo oman tietojärjestelmänsä käyttöä sekä EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaista henkilötietojen käsittelyä ja kantaa omaan järjestelmään liittyvän rekisterinpitäjän vastuun.

Asiakaskirjaukset ja päätökset tehdään suoraan kunkin kunnan asiakastietojärjestelmään.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen käyttöön jäävät tilastointia varten tarvittavat tiedot asiakkaan ikä ja tehdyt toimenpiteet, mutta ei henkilötunnistetietoja, joiden perusteella muodostuisi henkilörekisteri.

7. Työnantajavastuu

Oulaisten kaupunki käyttää sosiaali- ja kriisipäivystyksen henkilöstön osalta työjohto-oikeutta sosiaalityöntekijöihin ja vastaa kaikista työnantajalle kuuluvista velvoitteista, joihin kuuluu myös vahingonkorvauslain mukainen työnantajan korvausvastuu.

Ulkopuoliselle aiheutetusta vahingosta on ensisijaisesti korvausvastuussa vahingon aiheuttaneen viranhaltijan työnantajakunta vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun mukaisesti. Mikäli vahinko on aiheutunut kokonaan tai osaksi muun sopijapuolen toiminnasta tai laiminlyönnistä, on tällä kunnalla velvollisuus korvata vahinko ensin mainitulle kunnalle siltä osin.

8. Sopijapuolten muut velvollisuudet

Sopijapuolet toimittavat Oulaisten kaupungin sosiaali- ja kriisipäivystykselle kaikki oleelliset palvelun tuottamiseen tarvittavat tiedot, esimerkiksi palvelu- ja organisaatiokuvaukset sähköisessä muodossa ja osoite- ja paikkatiedot karttoineen sekä käytössään olevat palveluja ja viranomaispäätösvallan delegointia koskevat ohjeistukset.

Sopijapuolet sitoutuvat pitämään yllä mainitut tiedot ajan tasalla oman organisaationsa osalta.

Kukin sopijakunta tiedottaa sosiaali- ja kriisipäivystyspalvelun aloittamisesta ja sisällöstä omalla toimialueellaan.

Sopijapuolilla on oikeus tarkastuttaa milloin tahansa valitsemallaan ulkopuolisella tarkastajalla tämän sopimuksen kohteena oleva toiminta ja tämän sopimuksen noudattamisen toteutukseksi

tarvittavia asiakirjoja. Sopijapuolen on vaadittava tarkastuksen tekijältä salassapito- ja vaitiolositoumus. Tilaaja maksaa edellä mainitut ulkopuolisen tarkastajan käyttämisestä aiheutuvat kustannukset.

Sopijakunnat sitoutuvat järjestämään tarvittavat sijoituspaikat ja kriisi- ja tilapäisasunnot avun tarvisijoille. Tiedot käytettävissä olevista tiloista toimitetaan sosiaali- ja kriisipäivystykselle. Sopijakunnat toimittavat sosiaali- ja kriisipäivystykselle palvelun tuottamiseen tarvittavat tiedot, jotka määritellään tarkemmin ohjausryhmässä. Sopijakunnat sitoutuvat pitämään yllämainitut tiedot ajan tasalla.

9. Sosiaalipäivystäjien kelpoisuusehdot

Sosiaalipäivystäjän on oltava laillistettu sosiaalityöntekijä viranhaltijapäätösten osalta (sosiaalihuollon ammattihenkilölaki 817/2015).

Psykiatrisen sairaanhoitajan on oltava terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukaisen laillistetun sairaanhoitajan pätevyys.

Työn vastaanottamisen edellytyksenä sosiaalityöntekijällä on aikaisempi kokemus sosiaalityöstä ja psykiatrisella sairaanhoitajalla päihde- ja mielenterveystyön menetelmäosaamista.

10. Työaikajärjestelyt ja korvaukset

Paikallinen sopiminen työaikajärjestelyistä ja korvaukset maksetaan KVTES:n mukaisesti.

Sosiaalipäivystäjien työajat organisoidaan niin, että sosiaalipäivystyksessä työskentelee pääsääntöisesti työpari.

11. Yhteistoiminnasta aiheutuvat kustannukset

Sosiaalipäivystyksen kustannukset:

- työntekijöiden ja sijaisten palkat sivukuluineen
- matkakustannukset
- työntekijöiden koulutus ja työnohjaus
- tilavuokra
- posti- ja puhelinkulut
- materiaali- ja toimistokulut
- VIRVE-laitteet
- ict- kustannukset
- muut kulut (sis. hallintokulut).

Sopimuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuneet kustannukset jaetaan osallistujakuntien kesken suhteutettuna asukaslukuun. Kustannukset jaetaan väestöperusteisesti pohjautuen edellisen vuoden 31.12. mukaiseen kunnan asukaslukuun.

Oulaisten kaupunki vastaa kustannuseurannasta ja laskuttaa muita sopimus kuntia etukäteen neljännesvuosittain. Tasauslaskut tehdään kalenterivuoden päättyessä. Laskun maksuaika on 30 päivää, minkä jälkeen peritään korkolain mukainen viivästyskorko.

Toiminnasta aiheutuvat kustannukset on eritelty sopimuksen liitteenä olevassa talousarviossa. Kustannukset tarkistetaan vuosittain.

12. Asiakkailta perittävät maksut

Sosiaalipäivystyksen palveluista ei peritä asiakasmaksuja.

13. Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan sen allekirjoittamisella sekä henkilöstönrekrytoinnin jälkeen. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa osapuolen toimesta ilmoittamalla siitä toisille osapuolille kirjallisesti. Sopimus päättyy tällöin kalenterivuoden vaihtuessa ja irtisanomisilmoitus on tehtävä kuusi (6) kuukautta aikaisemmin, kunkin kalenterivuoden kesäkuun 30 päivään mennessä. Sopimus päättyy, mikäli sosiaali- ja kriisipäivystyksen järjestämistä vastuu siirtyy sote- uudistuksen myötä muulle toimijalle.

14. Sovellettava lainsäädäntö ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopijapuolten välisissä neuvotteluissa. Mikäli neuvotteluissa ei ole voitu ratkaista sopijapuolten välisiä erimielisyyksiä, ratkaistaan ne Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa, mikäli erimielisyyksien ratkaisutavasta ei ole laissa muuta säädetty.

15. Sopimuksen purkaminen

Sopijapuolilla on oikeus osaltaan purkaa sopimus päättymään omalta osaltaan heti ja vaatia korvausta osoittamastaan aiheutuneesta vahingosta, jos jokin toinen sopijapuoli toistuvasti rikkoo olennaisella tavalla sopimuksen ehtoja, eikä korjaa menettelyään 14 päivän kuluessa saatuaan toiselta sopijapuolelta kirjallisen (mukaan lukien sähköinen tiedonanto) huomautuksen. Osapuolet vapautuvat sopimuksen vastuista sopimuksen purkautumisen myötä.

16. Muut ehdot

Mikäli tämän sopimuksen mukaisen toiminnan toteuttamiselle ilmenee jokin viivytys, keskeytys tai este, sopijapuolet sitoutuvat viipymättä ilmoittamaan siitä. Mahdollisista sopimusmuutoksista neuvotellaan osapuolten kesken ja niistä sovitaan kirjallisesti. Sopimuksen lisäys tai muutos on sitova vain, jos siitä on sovittu kirjallisesti ja kaikki osapuolet ovat sen hyväksyneet.

17. Sopimuksen sitovuus ja sopimuskappaleet

Tämä sopimus sitoo osapuolia, kun sopijakunnat / sopijakuntayhtymät ovat sen allekirjoittaneet. Tätä sopimusta on laadittu 8 samanlaista kappaletta, yksi kullekin sopijapuolelle.

18. Sopimuksen allekirjoitukset

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio
_ / _ 2020

Johanna Patanen
kuntayhtymäjohtaja

Oulaisten kaupunki
_ / _ 2020

Hannu Kaartinen
kaupunginjohtaja

Kärsämäen kunta
_ / _ 2020

Esa Jussila
kunnanjohtaja

Haapaveden kaupunki/ Sosiaali- ja terveystieteiden piiri Helmi
_ / _ 2020

Ritva Hantula
perusturvajohtaja

Peruspalvelukuntayhtymä Kalajoen kaupunki/ Merijärven kunta
_ / _ 2020

Anne Mäki-Leppilampi
hyvinvointipalvelujohtaja

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä
_ / _ 2020

Hannu Kallunki
kuntayhtymäjohtaja

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne
_ / _ 2020

Tuomas Aikkila
kuntayhtymäjohtaja

Siikalatva
_ / _ 2020

Seija Mäenpää
vs. kunnanjohtaja